

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **V. M.**, zast. opatrovnicí Organizací pro pomoc uprchlíkům, právně zast. JUDr. Drahomírou Janebovou Kubisovou, advokátkou, se sídlem Blahoslavova 186/II, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2008, č. j. 47 Az 53/2008 - 32,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2008, č. j. 47 Az 53/2008 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2008, č. j. 47 Az 53/2008 - 32, bylo zastaveno řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2008, č. j. OAM-413/LE-HA18-BE07-2008, kterým bylo podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany z důvodu nepřípustnosti žádosti o ní podle § 10a písm. e) téhož zákona. Soud v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že podle sdělení žalovaného byl žalobce dne 5. 11. 2008 vyhoštěn z území České republiky a jeho současný pobyt není znám. Vzhledem k neznámému pobytu mu byl usnesením ze dne 19. 11. 2008, č. j. 47 Az

53/2008 - 30, ustanoven opatrovník. Soud odkázal na § 33 písm. b) a e) zákona o azylu a uvedl, že současný pobyt žalobce není znám, nezdržuje se v místě hlášeného pobytu a soudu změnu svého pobytu neoznámil.

Ve včas podané kasační stížnosti namítl žalobce (dále též „stěžovatel“), že soud vycházel pouze ze zprávy žalovaného, ačkoliv měl vyvinout více aktivní činnosti směřující ke zjištění místa pobytu, tj. vznést dotaz na další evidenční orgány a Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, které bylo posledním známým místem pobytu. Soud tak nevyčerpal všechny dostupné prostředky ke zjištění pobytu. Navíc krajský soud postupoval současně podle § 33 písm. b) a e) zákona o azylu, ačkoliv kumulativní splnění podmínek obou ustanovení je vyloučené. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2008, č. j. 47 Az 53/2008 - 32, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s ohledem na neznámý pobyt žalobce mělo být řízení zastaveno.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, *„pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“*

Podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud v napadeném rozhodnutí zásadně pochybil a toto jeho pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Konkrétně se jedná o nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, kterou tvoří řada dále zmíněných konzistentních rozhodnutí, takže pokud ta byla v dané věci pominuta, nelze vyloučit, že se tak bude dít i v budoucnu. Jedná se přitom o pochybení výrazné intenzity, neboť pokud by k němu nedošlo, tak by rozhodnutí o zastavení řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nemuselo být

vůbec vydáno. Nejvyšší správní soud proto v dané věci shledal kasační stížnost přijatelnou.

K uvedeným závěrům vedly Nejvyšší správní soud následující skutečnosti:

Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Podle písm. e) téhož ustanovení soud řízení zastaví také v případě, že se žadatel o udělení mezinárodní ochrany nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil. Dikce uvedených ustanovení „soud řízení zastaví“ neposkytuje možnost volby procesního postupu v případě nastoupení některé z předpokládaných okolností. Soud má v takové situaci povinnost řízení zastavit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2008, č. j. 3 Azs 40/2008 - 67, www.nssoud.cz).

Ze soudního spisu však vyplývá, že krajský soud nařídil ústní jednání na 20. 11. 2008 a předvolal k němu účastníky řízení. Na č. l. 21 spisu se nachází zřejmě faxové podání ze dne 10. 11. 2008, kde je ze strany žalovaného sdělena omluva z ústního jednání s tím, že stěžovatel byl dne 5. 11. 2008 vyhoštěn. Omluva navazuje na sdělení obsažené na stejném listu, na kterém se nachází zmíněné faxové podání obsahující navíc výpis realizace vyhoštění. V něm je uvedeno, že stěžovatel byl dne 5. 11. 2008 vyhoštěn. Omluvu z ústního jednání zaslala i zástupkyně stěžovatele s tím, že stěžovatel byl dne 5. 11. 2008 „*deportován z území České republiky*“. Krajský soud v Praze proto ustanovil usnesením ze dne 19. 11. 2008, č. j. 47 Az 53/2008-30, opatrovnicí Organizaci pro pomoc uprchlíkům a následně vydal kasační stížností napadené usnesení o zastavení řízení.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, který byl publikován pod č. 707/2005 Sb. NSS, však „*nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je dána jen tam, kde krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v příslušných evidencích nebyl pobyt žadatele zjištěn a zůstal zcela neznámý.*“ . Také v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2004, č. j. 3 Azs 58/2004 - 57, publikovaném pod č. 343/2004 Sb. NSS, se uvádí, že „*zastavil-li krajský soud řízení podle § 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, aniž postavil najisto, že místo žalobcova pobytu v rozhodné době nelze zjistit, nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu; Nejvyšší správní soud proto takové rozhodnutí zruší.*“

Mezi soudu dostupné prostředky ke zjištění místa pobytu žadatele o mezinárodní ochranu patří zejména dotaz na oba správní orgány, které mají podle zákona o azylu vést evidenci místa pobytu žadatelů o azyl, tj. Ministerstvo vnitra a Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie. Podle okolností konkrétní projednávané věci pak lze uvažovat např. i o dotazu na místo pobytu žalobce u jeho zástupce, má-li nějakého, příp. u místa posledního hlášeného pobytu.

V projednávané věci krajský soud vycházel jen z faxového podání, které obsahovalo omluvu žalovaného s tím, že byl žalobce dne 5. 11. 2008 vyhoštěn, což mu rovněž sdělila v rámci omluvy i zástupkyně stěžovatele. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze

dne 19. 11. 2009, č. j. 7 Azs 73/2009 - 42, který lze vyhledat na www.nssoud.cz, však *„skutečnost, že bylo realizováno správní vyhoštění cizince ještě bez dalšího neznamená, že se tento účastník řízení stává nezvěstným a jeho místo pobytu je neznámé. Správní soud má i v takovéto situaci povinnost dostupnými prostředky zjišťovat místo pobytu tohoto účastníka řízení v zahraničí za účelem doručení písemnosti, zvláště pak pokud je součástí správního spisu i údaj o jeho zahraničním bydlišti.“* Za této situace měl tedy krajský soud vyvinout aktivitu ke zjištění místa pobytu stěžovatele v cizině dotazem u příslušných orgánů, a to včetně místa posledního stěžovatelova hlášeného pobytu, kterým bylo Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová. Uvedeným způsobem však krajský soud nepostupoval, a proto nemohl dospět k závěru o nemožnosti zjištění místa pobytu stěžovatele.

Navíc v nyní posuzované věci krajský soud řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zastavil pro současné splnění podmínek uvedených v ustanovení § 33 písm. b) a e) zákona o azylu, ačkoliv takový postup není možný, jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009 - 45, www.nssoud.cz. V tomto judikátu se totiž uvádí, že *„byl-li žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany vyhoštěn z území České republiky a místo jeho pobytu není známo, připadá do úvahy zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu, nikoliv podle § 33 písm. e) téhož zákona.“*

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle §110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém bude krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. V novém rozhodnutí pak krajský soud podle § 110 odst. 2 věty první s. ř. s. rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu